

**Hillerød Hospital
Forebyggelsesenheden**

**Strategi og handlingsplan for
forebyggelse 2009 – 2012**

Udarbejdet af Forebyggelsesenheden
Addie Just
Februar 2009, godkendt september 2009

Indhold

Indledning	3
Sundhedsloven og sundhedsaftaler.....	4
Regionens forebyggelsespolitik	4
Forebyggelsesenhedens kerneopgaver	4
Indsatsområde 1: Forebyggelse i drift	6
Indsatsområde 2: Lighed i sundhed.....	7
Indsatsområde 3: Evidens i forebyggelse	7
Indsatsområde 4: Samarbejde mellem sektorer.....	7
Indsatsområde 5: Patientens egen indsats	8
Forebyggelsesenhedens strategi for at understøtte Hillerød Hospital i implementering af forebyggelsesstrategien	9
Forebyggelsesenhedens hovedopgaver	10

Forebyggelsesstrategi for Hillerød Hospital 2009-2012

Hillerød Hospital vil gerne være kendt for, at patientforløbstænkningen er styrende for aktiviteter i relation til behandling, herunder også forebyggelse, og at det sker ved, at der er et godt samarbejde mellem hospitalets afdelinger og den primære sundhedssektor.

Stigningen i antallet af borgere med kronisk sygdom stiller store krav til samarbejde på tværs af sektorer og en særlig indsats for at forebygge udvikling af kronisk sygdom. Udvikling af kronisk sygdom kan ofte forebygges. Forudsætningen herfor er et tæt samarbejde og en koordinering af indsatser på tværs af sektorer i et samarbejde mellem praksis, hospital og kommune.

Strukturreformen har skabt en fundament for integration af forebyggelsen som en naturlig del af det gode behandlingsforløb, men det kræver udvikling af nye samarbejdsformer, tydeliggørelse af ansvar og kompetence samt implementering af virkningsfulde indsatser.

Sundhed og sygdom er skævt fordelt. Socialt udsatte patienter har sværere ved at ændre deres vilkår og sundhedsadfærd, derfor bør forebyggende indsatser målrettes særligt udsatte grupper. Regionens sundhedsprofil identificerer områder og grupper af patienter, der er særligt udsatte.

Hillerød Hospitals vision om at blive Danmarks bedste akuthospital kræver en styrkelse af forebyggelsesarbejdet og et udbygget samarbejde mellem praksis, kommune og hospital, således at u hensigtsmæssige indlæggelser kan forebygges, og de rigtige indsatser, der skaber sammenhængende patientforløb og forebygger udvikling af kronisk sygdom, kan iværksættes.

Indledning

Formålet med udarbejdelsen af en forebyggelsesstrategi på Hillerød Hospital er at få integreret forebyggelse og rehabilitering i patientforløbene og få systematiseret og synliggjort prioritering af indsatser, der skal være med til at understøtte Hillerød Hospitals vision om at blive Danmarks bedste akuthospital. Alle medarbejder på hospitalet skal integrere gode forebyggende aktiviteter i deres daglige arbejde til gavn for patienterne og i samarbejde med praksis og kommunerne.

Nærværende forebyggelsesstrategi er udarbejdet for at få et helhedssyn på forebyggelse, og skal ses som en overordnet ramme på Hillerød hospital. Forebyggelsesstrategien skaber et samlet overblik over mål, strategi og handlingsplan for området. Forebyggelsesenheden har ansvaret for hovedparten af handlingsplanen, men opgaverne skal løftes i fællesskab på Hillerød hospital.

Forebyggelse er tænkt bredt, forstået på den måde, at det omhandler sammenhængende patientforløb fra indlæggelse til udskrivning, rehabilitering i forhold til implementering af forløbsprogrammer samt forebyggelse (**k**ost, **r**ygning, **a**lkohol og **m**otion (KRAM)) i patientforløbene.

Strukturreformen, der trådte i kraft d. 1. januar 2007, præciserer at hospitalet skal tilbyde patientrettet forebyggelse i sygehusvæsenet jf. Sundhedsloven § 119 stk. 3 (LBK nr. 95 af 07/02/2008).

Den patientrettede forebyggelse er en delt opgave mellem almenpraksis, hospital og kommune, hvorimod den borgerrettede forebyggelse er et kommunalt anliggende.

Det fordrer et samarbejde mellem sektorer om løsning af den forebyggende og rehabiliterende opgave, herunder præcisering af ansvar, snitflader og struktur for at sikre et sammenhængende patientforløb og – sundhedsvæsen.

Sundhedsloven og sundhedsaftaler

I Sundhedsloven er det bestemt, at den patientrettede forebyggelse skal indgå som en del af de sundhedsaftaler, der indgås mellem kommunalbestyrelserne og Regionsrådet. Formålet med aftalerne er at bidrage til at sikre samordning og sammenhæng for patienterne. Sundhedsaftalerne beskriver også indsatsområder omkring indlæggelses- og udskrivningsforløb, som ligeledes stor betydning i forhold til den patientrettede forebyggelse ligesom, der er en snitflade til indsatsområderne hjælpemidler og genoptræning, men ansvaret herfor ligger i hospitals regi.

Regionens forebyggelsespolitik

Forebyggelsesstrategien 2009 – 2012 er udarbejdet på baggrund af "*Region Hovedstadens forebyggelsespolitik*" godkendt d. 24.06.08 af Regionsrådet. De prioriterede forebyggelsesindsatsområder for Region Hovedstaden er:

1. Forebyggelse i drift
2. Lighed i sundhed
3. Evidens i forebyggelse
4. Samarbejde mellem sektorer
5. Patientens egen indsats

Forebyggelsesenhedens kerneopgaver

Direktionen på Hillerød Hospital har med udgangspunkt i hospitalets vision og strategi defineret tre kerneopgaver for Forebyggelsesenheden, som er styrende for de nedenfor beskrevne mål og strategi. Det er:

- Sammenhængende patientforløb
- Sundhedsaftalerne
- KRAM (kost, rygning, alkohol og motion) forebyggelse i patientforløbene

Vision for forebyggelse på Hillerød hospital er:

Forebyggelse er integreret i alle patientforløb
og understøtter Hillerød hospitals vision om at blive Danmarks bedste akuthospital 2012

Der er udarbejdet en særskilt strategi for hvert af de fem beskrevne prioriterede indsatsområder fra Regionens forebyggelsespolitik, som beskrives i de følgende afsnit. For hvert af de fem områder er der formuleret mål og strategi for forebyggelse. Målene er udarbejdet af forebyggelsesenheden, men med udgangspunkt i de rammer der er beskrevet ovenfor.

For hvert indsatsområde er der knyttet relevante indikatorer/standarder (hvis de findes) for målopfyldelse med udgangspunkt i Den Danske Kvalitetsmodel (DDKM) og Joint Commission (JCI) krav på området.

Efterfølgende er der udarbejdet en handlingsplan for indsatser i perioden fra 2009 - 2012, der beskriver indsatser for at nå mål og strategi, samt hvornår indsatserne forventes iværksat. Der er ligeledes beskrevet, hvem der har ansvaret for igangsætning af indsatserne, men det er vigtigt at pointere, at forebyggelsesstrategien involverer alle på Hillerød hospital, der er involveret i patientforløb – direkte eller indirekte.

Der er sikret afstemning af vision, mål, strategi og handlingsplan med Hillerød hospitals overordnede vision og strategi.

Forebyggelsesstrategien for Hillerød Hospital er udarbejdet af Forebyggelsesenheden i Kvalitets-, Forsknings- og Udviklingsafdelingen på Hillerød Hospital, og godkendt af direktionen på hospitalet d. 15.09.2009. Forebyggelsesstrategien indgår som led i hospitalets kvalitetshandleplan.

I de næste afsnit beskrives mål for forebyggelse på Hillerød hospital med udgangspunkt i Region Hovedstadens forebyggelsespolitik. Målene er udarbejdet på baggrund af de ønskede tilstande i Hillerød hospitals strategiske roadmap og er inddelt i forhold til de fem indsatsområder i den regionale forebyggelsespolitik. Implementering af forebyggelsespolitikken knyttes til visionsarbejdets strategiske spor, hvor indsatser især vil søges integreret i det strategiske spor "kerneprocesser" og arbejdet med patientspor.

Indsatsområde 1: Forebyggelse i drift

Der arbejdes hen imod at forebyggelse indgår som en naturlig del af det gode patientforløb på Hillerød hospital, og at forebyggelsesindsatserne er organisatorisk samt ledelsesmæssigt forankret på alle ledelsesniveauer.

Mål

- At forebyggelse indgår som en naturlig del af det gode patientforløb på Hillerød hospital
- At forebyggelsesinitiativer bliver udviklet, fastholdt og integreret i det daglige arbejde på Hillerød Hospital og i det sammenhængende patientforløb i samarbejde med praksis- og primærsektoren
- At sundhedsmæssige problemstillinger og risikofaktorer er identificeret og relevante forebyggende initiativer tilbudt, inden patienten udskrives fra hospitalet
- At der er skabt et forebyggende netværk på Hillerød Hospital, der understøtter, udvikler og forankrer den forebyggende indsats, der er i overensstemmelse med hospitalets vision og strategi
- At der er udarbejdet en plan for kompetenceudvikling og fastholdelse af kompetencer for personalet på Hillerød Hospital i relation til forebyggelse, som integreres i arbejdet omkring fastholdelse og rekruttering
- At der er etableret en struktur på Hillerød Hospital, der understøtter og udvikler den forebyggende indsats
- At den forebyggende indsats er dokumenteret elektronisk og videreformidlet til relevante interessenter i sundhedsvæsenet efter samtykke fra patienten
- Projekter der er virkningsfulde (til gavn for patienterne, økonomiske benefits, sundhedsøkonomisk effekter) implementeres i praksis

Standarder jf. Joint Commission International (JCI) og Den Danske Kvalitetsmodel (DDKM)

- Patienternes sundhedsmæssige risiko vurderes på grundlag af livsstilsfaktorer samt arvelige, social og miljømæssige forhold (DDKM 2.16.2)
- Patienter med sundhedsmæssig risiko i relation til identificerede livsstilsfaktorer tilbydes intervention (DDKM 2.16.3)
- Patienter med en kronisk sygdom tilbydes patientuddannelse (DDKM 2.16.4)
- Vejledning og træning understøtter patienters vedvarende behov for sundhedsfremme (JCI VE 3+4)
- Ansvar for den tværsektorielle indsats for patienter med kronisk sygdom er entydig placeret (DDKM 2.3.3)
- Patientens behov for forebyggende og rehabiliteringsmæssige ydelser prioriteres på baggrund af patientens tilstand ved indlæggelsen på hospitalet (JCI AD 1.1.2)
- Indlagte patienters ernæringsmæssige risiko vurderes (DDKM 2.14.1)
- Patienters ernæringstilstand og fysiske funktionsevne vurderes, og hvis det er nødvendigt, henvises de til yderligere vurdering og behandling (CI VU 1.6)

- Patienters rehabiliteringsbehov vurderes, og ved behov tilbydes en rehabiliteringsindsats (DDKM 2.15.1)

Indsatsområde 2: Lighed i sundhed

Hillerød Hospital har særligt fokus på at reducere uligheden i sundhed. Med udgangspunkt i Regionens sundhedsprofil målrettes indsatser, i planlægningsområde Nord, målgrupper med særlige behov samt indsatsområder hvor sundhedsproblemer er identificeret.

Mål

- At alle forebyggelsesindsatser er iværksat på baggrund af et dokumenteret behov (sundhedsprofil eller lignende) og i overensstemmelse med hospitalets vision og strategi
- At der er udviklet en struktur for samarbejde mellem kommuner, almen praksis og hospital målrettet særligt udsatte målgrupper (f.eks. samordningsudvalget)
- At forebyggelsesindsatser er koordineret mellem kommuner, almen praksis og hospital således at ansvar og kompetence er tydeliggjort
- At forebyggelsesindsatser tager udgangspunkt i den enkelte patients ønsker og behov

Standarder jf. Joint Commission International (JCI) og Den Danske Kvalitetsmodel (DDKM)

- Politikker og procedurer understøtter behandlingen af højrisiko patienter og udførelsen af ydelser forbundet med høj risiko (JCI BE 3)
- Patienternes sundhedsmæssige risiko vurderes på grundlag af livsstilsfaktorer samt arvelige, social og miljømæssige forhold (DDKM 2.16.2)

Indsatsområde 3: Evidens i forebyggelse

Hillerød Hospital arbejder evidensbaseret, og hvor der er begrænset viden iværksættes indsatser i samarbejde med forskningsenheden med henblik på at generere ny viden på forebyggelsesområdet

Mål

- Forebyggelsesindsatser er baseret på evidens, der iværksættes ikke indsatser, hvorom der er evidens for, at det ikke har nogen effekt
- Hillerød Hospital samarbejder med andre hospitaler, kommuner og praksis, samt videndeler og formidler resultater fra projekter til relevante interessenter med henblik på implementering af best practice
- Hillerød Hospital udvikler og anvender metoder til vurdering af effekter af forebyggelsesindsatser, som f.eks. mini-MTV, business cases ol.

Standarder jf. Joint Commission International (JCI) og Den Danske Kvalitetsmodel (DDKM)

Der er ingen relevante standarder på dette område

Indsatsområde 4: Samarbejde mellem sektorer

Hillerød Hospital ønsker et godt og udviklende samarbejde med kommuner og lægepraksis med respekt og forståelse for hinandens særlige udfordringer og forskellige vilkår.

Mål

- Der er etableret samarbejdsforum med kommunerne, der har til formål at udvikle samarbejdet samt løse problemstillinger i samarbejdet
- Hillerød Hospital tilbyder kompetenceudvikling omkring kronisk sygdom til kommuner og praksis med henblik på, at de selv kan varetage minimumsniveau jf. forløbsprogrammerne
- Hillerød Hospital deltager i udviklingsprojekter på tværs af sektorer, når det er relevant for opnåelse af vision 2012 og strategi
- Hillerød Hospital opfylder krav og kriterier til hospitalerne jf. sundhedsaftalerne (varsling, færdigmelding, sammenhængende patientforløb)
- Forebyggende indsatser er koordineret på tværs af sektorer med udgangspunkt i at forebygge udvikling af kronisk sygdom og bedre livsstil
- Der er udviklet en struktur for samarbejde og en aftale mellem hospital, kommuner og almen praksis, der præciserer ansvar og kompetencer i relation til det forebyggende arbejde

Standarder jf. Joint Commission International (JCI) og Den Danske Kvalitetsmodel (DDKM)

- Hospitalet tilrettelægger og anvender arbejdsgange der sikrer kontinuitet i patientforløbet inden for hospitalet og koordinering mellem sundhedspersonalet (JCI AD 2)
- Der er en politik for hensigtsmæssig viderehenvielse eller udskrivning af patienter (JCI AD 3)
- Patienter med en kronisk sygdom tilbydes patientuddannelse (DDKM 2.16.4)
- Der er etableret samarbejde om overdragelse af patienter mellem institutionen, almenpraksis, speciallæger og kommuner (DDKM 2.17.1)
- Udskrivelse fra institution og modtagelse af patient i kommunalt regi sker udgangspunkt i indgåede sundhedsaftaler mellem region og kommune (DDKM 2.17.3)
- Hospitalet samarbejder med primærsektoren og andre institutioner for at sikre en rettidig og hensigtsmæssig viderehenvielse (JCI AD 3.1)

Indsatsområde 5: Patientens egen indsats

Hillerød Hospital understøtter og udvikler patienternes egenomsorg. Der er fokus på udvikling af metoder til at øge patienternes egenomsorgsevne og udvikle sundhedspædagogiske redskaber hertil

Mål

- Hillerød Hospital anvender ny teknologi, ex. telemedicin, og deltager i udvikling af ny teknologi på områder, hvor det kan øge patientens uafhængighed af sundhedsvæsenet og dermed egenomsorg
- Den sygdomsspecifikke patientuddannelse udvikles og implementeres i kommunerne i samarbejde med de relevante interessenter
- Den forebyggende indsats på Hillerød Hospital tager udgangspunkt i den enkeltes situation og forudsætninger ved gennem dialog at vejlede, støtte og motivere patienter og pårørende til at tage hånd om egen situation

Standarder jf. Joint Commission International (JCI) og Den Danske Kvalitetsmodel (DDKM)

Der er ingen relevante standarder på dette område

Forebyggelsesenhedens strategi for at understøtte Hillerød Hospital i implementering af forebyggelsesstrategien

Forebyggelsesenheden er en støttefunktion til de kliniske afdelinger på Hillerød Hospital i forhold til opnåelse af vision 2012, og for kommunerne samt praksis i planlægningsområde Nord i relation til implementering af sundhedsaftalerne.

Sundhedsprofilen, Regionens forebyggelsespolitik, sundhedsaftalerne og hospitalets vision og strategi er styrende for prioritering af fokusområder.

- Forebyggelsesenheden er ressourcepersoner for de kliniske afdelinger og opsamler evidens på enhedens kerneområder fra inden – og udenlandske anerkendte kilder, indenfor følgende områder:
 - Patientrettet forebyggelse og indsatser relateret til at skabe sammenhængende patientforløb, herunder forløbsprogrammer
 - Indsatser relateret til forebyggelse af indlæggelser, det gode udskrivningsforløb
 - KRAM forebyggelse i patientforløbene
 - Metodeudvikling inden for forebyggelsesområdet
- Forebyggelsesenheden koordinerer indsatser, der iværksættes i samarbejde med flere aktører (ex. almen praksis, kommuner)
- Forebyggelsesenheden etablerer og er tovholder for tværfaglige fora, der er relateret til kerneopgaverne (eks. forum for forebyggelse, samarbejde med kommuner omkring indlæggelser og udskrivinger o.l., demens og ernæringskomite)
- Forebyggelsesenheden har fokus på potentielle udviklingsområder, der kan understøtte visionsarbejdet og er opsøgende og tager initiativ til indsatser i samarbejde med relevante interessenter (der udarbejdes en årlig handleplan for fokusområder som godkendes i direktionen)
- Forebyggelsesenheden arbejder projektorienteret, analytisk og strategisk med det mål at få implementeret sundhedsaftalen og forebyggelse i patientforløbene samt støtte afdelingerne til at nå vision 2012
- Forebyggelsesenheden varetager overordnede opgaver med de særlige kompetencer enheden har, og supporterer de kliniske afdelinger i varetagelse af deres opgaver
- Forebyggelsesenheden deltager i projekter – som medarbejdere, projektleder eller styregruppemedlem, inden for egne kerneopgaver
- Der er fokus på indsatser, der kan bedre patienternes sundhedstilstand samt forebygge udvikling af livsstilssygdomme og indlæggelser

Sund – by netværk

Region Hovedstaden er medlem af Sund – by netværk, som følge deraf er Hillerød Hospital også medlem. Forebyggelsesenheden vil involvere sig i relevante netværksgrupper i regi af Sund – by.

Forebyggelsesenhedens hovedopgaver er, at:

- Støtte klinikken til at opnå visionen inden for forebyggelsesenhedens kerneområder
- Understøtte skabelsen af sammenhængende patientforløb fra indlæggelse til udskrivning
- Indhente viden om hvilken evidens der foreligger indenfor områderne – kost, rygning, alkohol og motion; KRAM forebyggelse i patientforløbene. Der er udpeget nøglepersoner¹ inden for hvert område, som kan kontaktes.
 - kost
 - rygning
 - alkohol
 - motion
- Varetage undervisning i forhold til KRAM forebyggelse og pædagogiske metoder og vejledning med henblik på at udvikle kompetencer i klinikken, så de kan varetage generalistopgaver
- Varetage specialist opgaver inden for KRAM forebyggelse i patientforløbene og komplekse patient(udskrivnings)forløb
- Facilitere samarbejdet med kommunerne og almen praksis i forhold til samordningsudvalg og sundhedsaftaler. Forebyggelsesenheden er:
 - Tovholder i forhold til
 - implementering af forløbsprogrammerne
 - tværsektorielle projekter
 - demens
 - den ældre medicinske patient

¹ Der er behov for opdatering og uddannelse på alkohol og motionsområdet. Opkvalificering på alkoholområdet er iværksat; kompetenceudvikling forløber i perioden fra juni – december 2009. På motionsområdet er plan under udvikling